

Ευρωπαϊκή
Επιτροπή

HORIZON 2020

εν συντομία

Το Πρόγραμμα Πλαίσιο της ΕΕ
για την Έρευνα και την Καινοτομία

Έρευνα και
Καινοτομία

Η Άμεση Ευρώπη είναι μια υπηρεσία που σας βοηθά να βρείτε απαντήσεις στα ερωτήματά σας για την Ευρωπαϊκή Ένωση

Αριθμός δωρεάν τηλεφωνικής κλήσης (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(* Οι πληροφορίες παρέχονται δωρεάν, και οι κλήσεις είναι γενικώς δωρεάν (ενδέχεται όμως κάποιες κλήσεις που πραγματοποιούνται μέσω ορισμένων τηλεπικοινωνιακών φορέων ή από τηλεφωνικούς θαλάμους ή ξενοδοχεία να χρεώνονται).

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση υπάρχουν στο Διαδίκτυο (<http://europa.eu>).

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2014

ISBN 978-92-79-38913-9

doi:10.2777/79750

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2014

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Εικόνα εξώφυλλου (από πάνω αριστερά έως κάτω δεξιά) - World Map: © ag visuell, #16440826, 2011; Transparent Glass Sphere: © Sean Gladwell, #6018533, 2011; Earth inside planet earth Sunrise: © JLV Image Works, #7136232, 2011; Earth inside the world map: © LwRedStorm, #3348265, 2011. Μοτίβο φόντου: © ESN, 2013; Σελίδες 17, 24, 27: © Fotolia.com, 2013. Εικόνα σελίδας 2: © fotogestoeber, #39516950; σελίδα 9: © ra2 studio, #31382002; σελίδα 12: © Naeblys, #56186859; σελίδα 15: © rolffimages, #42688016; σελίδα 18: © arops, #49969052; σελίδα 23: © Sergey Nivens, #55704351; σελίδα 24: bulbs © Photobank, #20486186, fish © Monika Wisniewska, #3911496; σελίδα 27: © anghaivanona, #55314607; σελίδα 29: © michaeljung, #54396101, 2013. Πηγή: Fotolia.com.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Γενική Διεύθυνση Έρευνας και Καινοτομίας
Διεύθυνση A — Κατάρτιση και συντονισμός πολιτικών
Μονάδα A.1 — Εσωτερική και εξωτερική επικοινωνία

E-mail: RTD-PUBLICATIONS@ec.europa.eu

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
B-1049 Βρυξέλλες

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

HORIZON 2020

εν συντομία

**Το Πρόγραμμα Πλαίσιο της ΕΕ
για την Έρευνα και την Καινοτομία**

Εισαγωγή	4
Γνωριμία με το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020»	6
Επιστημονική αριστεία	7
Βιομηχανική υπεροχή	9
Κοινωνικές προκλήσεις	11
Επέκταση της αριστείας και διεύρυνση της συμμετοχής	16
Επιστήμη με την κοινωνία, για την κοινωνία	17
Δράσεις καινοτομίας στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας 2020»	17
Κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες	18
Πυρηνικές έρευνες για όλους τους πολίτες	19
Επιστημονική πολιτική — ρόλος του Κοινού Κέντρου Ερευνών (JRC)	19
Πώς λειτουργεί	20
Ποιοι μπορούν να υποβάλουν αίτηση συμμετοχής;	21
Τύποι δράσης	22
Ποσοστά χρηματοδότησης	25
Επιθεωρήσεις και έλεγχοι	25
Δικαιώματα πρόσβασης	26
Κοινοποίηση των αποτελεσμάτων διαφυλάσσοντας τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας	26
Δεοντολογία και έρευνα	27
Άλλες πηγές χρηματοδότησης μέσω του προγράμματος «Ορίζοντας 2020»	27
Σκεπτόμενοι Ευρωπαϊκά — και παγκόσμια	30
Έρευνα χωρίς σύνορα	31
Ανοικτό στον κόσμο	31
Πώς θα υποβάλετε αίτηση συμμετοχής	32

Το πρόγραμμα ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ 2020 εν συντομία

Εισαγωγή

«Ορίζοντας 2020» — Παροχή επιστημονικής αριστείας για την Ευρώπη

Το «Ορίζοντας 2020» είναι το μεγαλύτερο πρόγραμμα της ΕΕ για την έρευνα και την καινοτομία που δρομολογήθηκε ποτέ. Θα οδηγήσει σε περισσότερα επιτεύγματα, ανακαλύψεις και παγκόσμιες πρωτιές μεταφέροντας τις σπουδαίες ιδέες από το εργαστήριο στην αγορά. Σχεδόν 80 δις EUR⁽¹⁾ θα διατεθούν σε μορφή χρηματοδότησης για μια επταετία (2014–2020) — πλέον των ιδιωτικών και των εθνικών δημόσιων επενδύσεων που θα προσελκύσουν αυτά τα χρήματα.

Το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» έχει την πολιτική στήριξη των ευρωπαϊών ηγετών και των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Όλοι τους συμφώνησαν ότι οι επενδύσεις στην έρευνα και την καινοτομία είναι βασικές για το μέλλον της Ευρώπης και έτσι τις τοποθετούν στον πυρήνα της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» βοηθά στην επίτευξη αυτού του στόχου συνδυάζοντας την έρευνα με την καινοτομία και εστιάζοντας σε τρεις βασικούς τομείς: επιστημονική αριστεία, βιομηχανική υπεροχή και κοινωνικές προκλήσεις. Στόχος είναι να διασφαλιστεί ότι η Ευρώπη παράγει επιστήμη και τεχνολογία παγκοσμίως επιπέδου που δίνουν ώθηση στην οικονομική ανάπτυξη.

Η χρηματοδότηση της έρευνας από την ΕΕ σύμφωνα με προηγούμενα προγράμματα πλαίσιο έχει ήδη φέρει κοντά επιστήμονες και βιομηχανία τόσο από την Ευρώπη όσο και από ολόκληρο τον κόσμο ώστε να βρουν λύσεις σε ένα τεράστιο φάσμα προκλήσεων. Οι καινοτομίες τους βελτίωσαν ζωές, συνέβαλαν στην προστασία του περιβάλλοντος και κατέστησαν την ευρωπαϊκή βιομηχανία πιο βιώσιμη και ανταγωνιστική. Το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» είναι ανοικτό στη συμμετοχή ερευνητών από ολόκληρο τον κόσμο.

Η εμπειρία τους υπήρξε καθοριστική για την ανάπτυξη αυτού του πρωτοποριακού προγράμματος –η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συγκέντρωσε τις παρατηρήσεις τους και έλαβε υπόψη τις συστάσεις των Κρατών Μελών και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, όπως και τα διδάγματα που αντλήθηκαν από προηγούμενα προγράμματα. Το μήνυμα ήταν ξεκάθαρο –να καταστεί το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» απλούστερο για τους χρήστες- και είναι πράγματι!

(¹) Όλοι οι αριθμοί αναφέρονται σε τρέχουσες τιμές.

Το πρόγραμμα ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ 2020 εν συντομία

Γνωριμία με το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020»

Η επιστημονική αριστεία, η ανταγωνιστική βιομηχανία και η αντιμετώπιση των κοινωνικών αλλαγών βρίσκονται στον πυρήνα του προγράμματος «Ορίζοντας 2020». Η στοχευμένη χρηματοδότηση θα διασφαλίσει ότι οι καλύτερες ιδέες μεταφέρονται ταχύτερα στην αγορά και ότι χρησιμοποιούνται στις πόλεις, στα νοσοκομεία, στα εργοστάσια, στα καταστήματα και στα σπίτια μας το συντομότερο δυνατό.

► Επιστημονική αριστεία

Το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» θα ενισχύσει την παγκόσμια υπεροχή της ΕΕ στο πεδίο της επιστήμης, προσελκύνοντας τα καλύτερα μυαλά και βοηθώντας τους επιστήμονες να συνεργάζονται και να ανταλλάσσουν ιδέες ανά την Ευρώπη. Θα βοηθήσει τα ταλαντούχα άτομα και τις καινοτόμες εταιρείες να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης, δημιουργώντας, στην πορεία, θέσεις εργασίας και συμβάλλοντας σε ένα υψηλότερο βιοτικό επίπεδο —προσφέροντας οφέλη σε όλους.

Έρευνα αιχμής χρηματοδοτούμενη από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας (ΕΣΕ)

Μερικές από τις σημερινές πλέον σημαντικές εφευρέσεις είναι απόρροια της φυσικής περιέργειάς μας σχετικά με το πώς λειτουργεί ο κόσμος. Μολονότι η υποκινούμενη από την περιέργεια έρευνα στα σύνορα της γνώσης σπάνια στηρίζει εμφανώς τα εμπορικά προϊόντα, οι ανακαλύψεις της δίνουν το έναυσμα για αναρίθμητες καινοτομίες. Ωστόσο, η έρευνα αιχμής είναι συχνά ο πρώτος τομέας που αντιμετωπίζει περικοπές σε εποχές οικονομικής δυσχέρειας και για αυτόν τον λόγο, μέσω του ΕΣΕ, η ΕΕ ενισχύει το επίπεδο των επενδύσεων. Εν προκειμένω, η αριστεία αποτελεί το μοναδικό κριτήριο χρηματοδότησης της ΕΕ, η οποία παρέχεται σε μεμονωμένους ερευνητές ή σε ερευνητικές ομάδες.

Χρηματοδότηση: 13,095 δις EUR

Δράσεις Marie Skłodowska-Curie

Η κατάρτιση και η επαγγελματική ανάπτυξη βοηθούν στη δημιουργία κορυφαίων ερευνητών. Παρέχεται υποστήριξη σε νέους και έμπειρους ερευνητές προκειμένου να ενισχύσουν την καριέρα και τις δεξιότητές τους μέσω της κατάρτισης ή μέσω της τοποθέτησής τους για κάποιο χρονικό διάστημα σε

Το πρόγραμμα ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ 2020 εν συντομία

άλλη χώρα ή στον ιδιωτικό τομέα. Αυτό τους προσφέρει νέες γνώσεις και εμπειρίες προκειμένου να μπορέσουν να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους.

Χρηματοδότηση: 6,162 δις EUR

Μελλοντικές και αναδυόμενες τεχνολογίες

Η παρουσία της Ευρώπης στις νέες τεχνολογίες αιχμής θα διατηρήσει την ανταγωνιστικότητά της και θα δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας υψηλών δεξιοτήτων, γεγονός που σημαίνει προνοητικότητα και σκέψη που θα βρίσκεται ένα βήμα μπροστά από τους υπόλοιπους. Η χρηματοδότηση της ΕΕ βοηθά να γίνει η Ευρώπη το καλύτερο δυνατό περιβάλλον για υπεύθυνα και δυναμική πολυτομεακή συνεργασία σε νέες και μελλοντικές τεχνολογίες.

Χρηματοδότηση: 2,696 δις EUR

Υποδομή παγκοσμίου επιπέδου

Ο ερευνητικός εξοπλισμός μπορεί να είναι τόσο περίπλοκος και δαπανηρός ώστε μια μεμονωμένη ερευνητική ομάδα ή ακόμα και χώρα να μην έχει τη δυνατότητα να τον αγοράσει ή να τον κατασκευάσει ή να τον χειριστεί μόνη της. Μεταξύ άλλων: τα λέιζερ υψηλής ισχύος που εξυπηρετούν μια ερευνητική κοινότητα με διάφορους κλάδους όπως η ιατρική, η επιστήμη των υλικών και η βιοχημεία, τα εξειδικευμένα αεροπλάνα υψηλής τεχνολογίας ή ένας σταθμός παρακολούθησης στον βυθό της θάλασσας που χρησιμοποιείται για την παρατήρηση της κλιματικής αλλαγής.

Όλα αυτά μπορούν να κοστίσουν εκατομμύρια ευρώ και χρειάζονται τις δεξιότητες κορυφαίων στον κόσμο εμπειρογνομώνων. Η χρηματοδότηση της ΕΕ βοηθά στη συγκέντρωση πόρων για αυτού του είδους τα εγχειρήματα μεγάλης κλίμακας και παρέχει στους ερευνητές της Ευρώπης πρόσβαση στις τελευταίες, υπερσύγχρονες υποδομές, καθιστώντας δυνατή τη νέα και συναρπαστική έρευνα.

Χρηματοδότηση: 2,488 δις EUR

► Βιομηχανική υπεροχή

Προκειμένου η Ευρώπη να είναι η καλύτερη σε αυτό που κάνει, πρέπει να επενδύσει σε πολλά υποσχόμενες και στρατηγικής σημασίας τεχνολογίες, όπως αυτές που χρησιμοποιούνται στην προηγμένη βιομηχανική παραγωγή και στη μικροηλεκτρονική. Ωστόσο, η δημόσια χρηματοδότηση από μόνη της δεν είναι αρκετή: η ΕΕ πρέπει να ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις να επενδύσουν περισσότερο στην έρευνα και να στοχεύσουν σε πεδία στα οποία μπορούν να συνεργαστούν με τον δημόσιο τομέα για την ενίσχυση της καινοτομίας.

Οι επιχειρήσεις κερδίζουν καθώς γίνονται πιο καινοτόμες, πιο αποδοτικές και πιο ανταγωνιστικές. Αυτό, με τη σειρά του, έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και ευκαιριών στην αγορά. Κάθε ευρώ που επενδύεται από την ΕΕ αποδίδει περίπου 13 EUR σε προστιθέμενη αξία για τις επιχειρήσεις. Μια περαιτέρω αύξηση των επενδύσεων στο 3% του ΑΕγχΠ έως το 2020 θα δημιουργούσε 3,7 εκατ. περισσότερες θέσεις εργασίας!

Υπεροχή σε τεχνολογίες γενικής εφαρμογής και βιομηχανικές τεχνολογίες

Το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» υποστηρίζει τις ρηξικέλευθες τεχνολογίες που είναι απαραίτητες για τη στήριξη της καινοτομίας σε όλους τους τομείς, όπως είναι η τεχνολογία πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ) και η διαστημική τεχνολογία. Οι βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής όπως η τεχνολογία προηγμένης

Το πρόγραμμα ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ 2020 εν συντομία

βιομηχανικής παραγωγής και υλικών, η βιοτεχνολογία και οι νανοτεχνολογίες βρίσκονται στο επίκεντρο των προϊόντων που αλλάζουν τα δεδομένα: smart phone, μπαταρίες υψηλών επιδόσεων, ελαφρά οχήματα, ναοφάρμακα, έξυπνα υφάσματα και πολλά ακόμη. Η ευρωπαϊκή μεταποιητική βιομηχανία αποτελεί βασικό εργοδότη που παρέχει θέσεις εργασίας σε 31 εκατ. άτομα σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Χρηματοδότηση: 13,557 δις EUR

Οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), μια βασική πηγή θέσεων εργασίας και καινοτομίας, απολαμβάνουν ιδιαίτερης προσοχής στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας 2020». Μπορούν να συνεργαστούν σε έργα στο πλαίσιο μιας κοινοπραξίας και να λάβουν στήριξη μέσω ενός αποκλειστικού χρηματοδοτικού εργαλείου ειδικά σχεδιασμένου για μικρότερες εταιρείες υψηλής καινοτομίας. Ο ολοκληρωμένος και απλουστευμένος χαρακτήρας του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» θα αυξήσει τη συμμετοχή των ΜΜΕ τουλάχιστον στο 20% (8,65 δις EUR) των συνολικών συνδυασμένων προϋπολογισμών των θεματικών ενοτήτων «Υπεροχή στις τεχνολογίες γενικής εφαρμογής και στις βιομηχανικές τεχνολογίες» και «Κοινωνικές Προκλήσεις». Το χρηματοδοτικό εργαλείο για τις ΜΜΕ θα είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη αυτού του στόχου παρέχοντας στήριξη και βοήθεια σε μεμονωμένες ΜΜΕ ή σε κοινοπραξίες ΜΜΕ, αξιολόγηση της βιωσιμότητας των ιδεών τους στην αγορά στο στάδιο υψηλού κινδύνου και, στη συνέχεια, βοήθεια για την περαιτέρω ανάπτυξη αυτών των ιδεών. Επίσης, θα παρέχεται χρηματοδότηση για επιχειρηματική συμβουλευτική και καθοδήγηση σχετικά με τον εντοπισμό και την προσέλκυση ιδιωτών επενδυτών.

Χρηματοδότηση: Τουλάχιστον 3 δις EUR θα διατεθούν στο χρηματοδοτικό εργαλείο για τις ΜΜΕ

Πρόσβαση σε κεφάλαια κινδύνου

Οι καινοτόμες εταιρείες και άλλοι οργανισμοί συχνά δυσκολεύονται να βρουν χρηματοδότηση για νέες ιδέες υψηλού κινδύνου ή την ανάπτυξή τους. Το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» βοηθά να καλυφθεί αυτό το «κενό καινοτομίας» μέσω δανείων και εγγυήσεων καθώς και μέσω επενδύσεων σε καινοτόμες ΜΜΕ και μικρές εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης. Η υποστήριξη αυτή δρα καταλυτικά για την προσέλκυση ιδιωτικής χρηματοδότησης και κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου για την έρευνα και την καινοτομία. Υπολογίζεται ότι κάθε ευρώ που επενδύει η ΕΕ αποδίδει 5 EUR επιπλέον χρηματοδότησης.

Χρηματοδότηση: 2,842 δις EUR

► Κοινωνικές προκλήσεις

Η ΕΕ έχει αναγνωρίσει επτά προκλήσεις βασικής προτεραιότητας όπου οι στοχευμένες επενδύσεις στην έρευνα και στην καινοτομία μπορούν να έχουν πραγματικό αντίκτυπο με όφελος για τον πολίτη:

- * υγεία, δημογραφικές μεταβολές και καλή διαβίωση;
- * επισιτιστική ασφάλεια, αειφόρος γεωργία και δασοπονία, θαλάσσια και ναυτιλιακή έρευνα, έρευνα εσωτερικών υδάτων και βιοοικονομία;
- * ασφαλής, καθαρή και αποδοτική ενέργεια;
- * έξυπνες, πράσινες και ολοκληρωμένες μεταφορές;
- * δράση για το κλίμα, περιβάλλον, αποδοτικότητα πόρων και πρώτες ύλες;
- * η Ευρώπη σε έναν μεταβαλλόμενο κόσμο — κοινωνίες χωρίς αποκλεισμούς, καινοτόμες και σκεπτόμενες;
- * ασφαλείς κοινωνίες — προστασία της ελευθερίας και της ασφάλειας της Ευρώπης και των πολιτών της.

Υγεία και καλή διαβίωση

Όλοι επιθυμούν μια μακρόχρονη, ευτυχισμένη και υγιή ζωή και οι επιστήμονες κάνουν ό,τι μπορούν για να καταστεί αυτό δυνατό. Εργάζονται για την επίλυση μερικών από τα μεγαλύτερα σημερινά προβλήματα για την υγεία και για την απομάκρυνση αναδυόμενων απειλών όπως οι αυξανόμενες επιπτώσεις της νόσου Αλτσχάιμερ, του διαβήτη και των ανθεκτικών στα αντιβιοτικά «υπέρ-ιών». Οι επενδύσεις στην έρευνα και στην καινοτομία στον τομέα της υγείας θα μας βοηθήσουν να παραμείνουμε ενεργοί, να αναπτύξουμε νέες, πιο ασφαλείς και αποτελεσματικές θεραπείες και να διατηρήσουμε τη βιωσιμότητα των συστημάτων υγείας και περιθάλψης. Θα προσφέρουν στους γιατρούς τα εργαλεία που χρειάζονται για μια πιο εξατομικευμένη ιατρική και θα ενισχύσουν την πρόληψη και τη θεραπεία χρόνιων και μεταδοτικών ασθενειών.

Χρηματοδότηση: 7,472 δις EUR

Επισιτιστική ασφάλεια και αειφόρος χρήση των βιολογικών πόρων

Καθώς ο παγκόσμιος πληθυσμός θα φτάσει τα εννέα δις έως το 2050, πρέπει να βρούμε τρόπους για να αλλάξουμε ριζικά την προσέγγισή μας στην παραγωγή, την κατανάλωση, την επεξεργασία, την αποθήκευση, την ανακύκλωση και τη διάθεση απορριμμάτων ελαχιστοποιώντας τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Στους τρόπους αντιμετώπισης θα περιλαμβάνεται η εξισορρόπηση της χρήσης ανανεώσιμων και μη ανανεώσιμων πόρων από τη γη, τις θάλασσες και τους ωκεανούς, η μετατροπή των απορριμμάτων σε πολύτιμους πόρους και η αειφόρος παραγωγή τροφίμων, ζωοτροφών, προϊόντων βιολογικής προέλευσης και βιοενέργειας. Στην ΕΕ, η γεωργία και η δασοπονία και οι τομείς της βιομηχανίας των τροφίμων και προϊόντων βιολογικής προέλευσης απασχολούν 22 εκατ. άτομα και παίζουν σημαντικό ρόλο στην αγροτική ανάπτυξη και στη διαχείριση της φυσικής κληρονομιάς της Ευρώπης.

Χρηματοδότηση: 3,851 δις EUR

Βιώσιμη ενέργεια

Η ενέργεια είναι η κινητήριος δύναμη της σύγχρονης οικονομίας, ωστόσο, και μόνο η διατήρηση του βιοτικού επιπέδου μας απαιτεί τεράστιες ποσότητες ενέργειας. Ως η δεύτερη μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου, η Ευρώπη εξαρτάται σε υπερβολικό βαθμό από την υπόλοιπη υφήλιο όσον αφορά την ενέργειά της —ενέργεια που προέρχεται από ορυκτά καύσιμα τα οποία επιταχύνουν την κλιματική αλλαγή. Για αυτόν τον λόγο, η ΕΕ έχει θέσει φιλόδοξους κλιματικούς και ενεργειακούς στόχους που θα πρέπει να επιτύχει. Η χρηματοδότηση της ΕΕ μέσω του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» θα παίξει βασικό ρόλο στην επίτευξη αυτών των στόχων.

Χρηματοδότηση: 5,931 δις EUR

Πράσινη, ολοκληρωμένη κινητικότητα

Η κινητικότητα δίνει ώθηση στην απασχόληση, την οικονομική ανάπτυξη, την ευημερία και το παγκόσμιο εμπόριο. Επίσης, καλλιεργεί σημαντικούς δεσμούς μεταξύ ατόμων και κοινοτήτων. Ωστόσο, τα σημερινά συστήματα μεταφορών και ο τρόπος που τα χρησιμοποιούμε δεν είναι βιώσιμα. Βασίζομαστε σε υπερβολικό βαθμό στα συρρικνούμενα αποθέματα πετρελαίου, γεγονός που μειώνει την ενεργειακή μας ασφάλεια. Επίσης, τα προβλήματα που έχουν σχέση με τις μεταφορές —η κυκλοφοριακή συμφόρηση, η οδική ασφάλεια, η ατμοσφαιρική ρύπανση— επηρεάζουν τη ζωή και την υγεία μας καθημερινά. Με στόχο την αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων, το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» συμβάλλει στη δημιουργία ενός αειφόρου συστήματος μεταφορών που αρμόζει σε μια σύγχρονη, ανταγωνιστική Ευρώπη.

Χρηματοδότηση: 6,339 δις EUR

Κλιματική αλλαγή, περιβάλλον, αποδοτικότητα πόρων και πρώτες ύλες

Η εποχή των ανεξάντλητων φτηνών πόρων φτάνει στο τέλος της: η πρόσβαση σε πρώτες ύλες και καθαρό νερό δεν μπορεί πλέον να θεωρείται δεδομένη. Η βιοποικιλότητα και τα οικοσυστήματα επίσης δέχονται πιέσεις. Η λύση είναι να επενδύσουμε τώρα στην καινοτομία για να στηρίξουμε την πράσινη οικονομία, μια οικονομία που θα βρίσκεται σε αρμονία με το φυσικό περιβάλλον.

Το πρόγραμμα ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ 2020 εν συντομία

Η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής είναι μια πολυτομεακή προτεραιότητα στο πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» για την οποία διατίθεται το 35% του συνολικού προϋπολογισμού του προγράμματος.

Στα απορρίμματα και στο νερό δίνεται ιδιαίτερη προτεραιότητα. Τα απορρίμματα ευθύνονται αυτή τη στιγμή για το 2% των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου της ΕΕ ενώ η ενίσχυση της ανάπτυξης στον τομέα των υδάτινων πόρων κατά μόλις 1% θα μπορούσε να δημιουργήσει έως 20 000 νέες θέσεις εργασίας.

Χρηματοδότηση: 3,081 δις EUR

Η Ευρώπη σε έναν μεταβαλλόμενο κόσμο — Κοινωνίες χωρίς αποκλεισμούς, καινοτόμες και σκεπτόμενες

Το 2011, περίπου 80 εκατ. άτομα κινδύνευαν από τη φτώχεια στην Ευρώπη. Ένας σημαντικός αριθμός νεαρών ατόμων, από τα οποία εξαρτάται το μέλλον μας, δεν έχει πρόσβαση στην εκπαίδευση, την εργασία ή την κατάρτιση. Αυτά είναι μόλις δύο παραδείγματα από τις προκλήσεις που απειλούν το μέλλον της Ευρώπης και των ατόμων σε μεγάλους τομείς της κοινωνίας. Η έρευνα και η καινοτομία μπορούν να βοηθήσουν και, για αυτόν τον λόγο, το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» χρηματοδοτεί την έρευνα νέων στρατηγικών και δομών διακυβέρνησης ώστε να ξεπεραστεί η επικρατούσα οικονομική αστάθεια και να διασφαλιστεί η ανθεκτικότητα της Ευρώπης σε μελλοντικές καθοδικές μεταστροφές της οικονομίας, δημογραφικές μεταβολές και μεταναστευτικά πρότυπα. Επίσης, η χρηματοδότηση στηρίζει νέες μορφές καινοτομίας όπως η ανοικτή καινοτομία, η καινοτομία επιχειρηματικών μοντέλων, η καινοτομία στον δημόσιο τομέα και η κοινωνική καινοτομία προκειμένου να καλυφθούν οι κοινωνικές ανάγκες. Υποστηρίζοντας την έρευνα και την καινοτομία στην ευρωπαϊκή κληρονομιά, την ταυτότητα, την ιστορία και τον πολιτισμό και τον ρόλο της Ευρώπης στον κόσμο, η ΕΕ χτίζει επίσης «σκεπτόμενες κοινωνίες», στις οποίες διερευνώνται οι κοινές αξίες και η συμβολή τους στο κοινό μας μέλλον.

Χρηματοδότηση: 1,309 δις EUR

Ασφαλείς κοινωνίες — Προστασία της ελευθερίας και της ασφάλειας της Ευρώπης και των πολιτών της

Σήμερα, η διατήρηση της ασφάλειας των πολιτών σημαίνει καταπολέμηση της εγκληματικότητας και της τρομοκρατίας, προστασία των κοινοτήτων από φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές, αναχαίτιση των κυβερνοεπιθέσεων και αντιμετώπιση της παράνομης εμπορίας ανθρώπων, ναρκωτικών και εμπορευμάτων απομίμησης. Η έρευνα και καινοτομία της ΕΕ αναπτύσσει νέες τεχνολογίες για την προστασία των κοινωνιών μας ενώ, παράλληλα, σέβεται το ιδιωτικό απόρρητο και τηρεί τα θεμελιώδη δικαιώματα, δύο βασικές αξίες που βρίσκονται στο επίκεντρο της έρευνας της ΕΕ για την ασφάλεια. Αυτές οι τεχνολογίες έχουν σημαντικές δυνατότητες για την ώθηση της οικονομικής δραστηριότητας μέσω νέων προϊόντων και υπηρεσιών και για τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Χρηματοδότηση: 1,695 δις EUR

► **Επέκταση της αριστείας και διεύρυνση της συμμετοχής**

Η έρευνα και η καινοτομία είναι πολύ σημαντικές για την οικονομική ευημερία και, για αυτόν το λόγο, απαιτούνται μέτρα που θα διασφαλίζουν ότι οι επιδόσεις καινοτομίας όλων των κρατών μελών και των περιφερειών τους συγκλίνουν και βελτιώνονται. Η εμπειρία δείχνει ότι όταν η οικονομική κρίση περιορίζει τους εθνικούς προϋπολογισμούς, οι ανισότητες στις επιδόσεις καινοτομίας ανά την Ευρώπη καθίστανται εμφανέστερες. Κατά συνέπεια, η διερεύνηση των προοπτικών της δεξαμενής ταλέντων της Ευρώπης και η μεγιστοποίηση και διάδοση των ωφελειών της καινοτομίας σε ολόκληρη την Ένωση είναι ο καλύτερος τρόπος για να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης και η ικανότητά της να αντιμετωπίζει τις κοινωνικές προκλήσεις στο μέλλον.

Τα ειδικά μέτρα στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» περιλαμβάνουν:

- * τη συνεργασία ερευνητικών ιδρυμάτων άριστων επιδόσεων με αντίστοιχα ιδρύματα χαμηλότερων επιδόσεων για τη δημιουργία ή αναβάθμιση κέντρων αριστείας;
- * την αδελφοποίηση ιδρυμάτων, με ανταλλαγές προσωπικού, επισκέψεις εμπειρογνομόνων και εκπαιδευτικά σεμινάρια;
- * τη σύσταση «Εδρών Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας (EXE)» για την προσέλκυση εξαιρετικών ακαδημαϊκών σε ιδρύματα υψηλών προοπτικών;
- * έναν Μηχανισμό Υποστήριξης Πολιτικών που θα βοηθήσει στη βελτίωση των εθνικών και περιφερειακών πολιτικών για την έρευνα και την καινοτομία;
- * την παροχή καλύτερης πρόσβασης σε διεθνή δίκτυα σε άριστους ερευνητές και καινοτόμους;
- * την ενίσχυση των διεθνικών δικτύων Εθνικών Σημείων Επαφής για την παροχή πληροφοριών σε όσους ζητούν υποστήριξη.

Χρηματοδότηση: 816 εκατ. EUR

Συnergίες με άλλες πολιτικές

Βασική προϋπόθεση της στρατηγικής του προγράμματος «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, αειφόρο και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη είναι ότι θα πρέπει να υπάρχει συνεργασία όλων των πολιτικών της ΕΕ για την επίτευξη των στόχων της. Αναφορικά με την έρευνα και την καινοτομία, τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία παρέχουν συμπληρωματική στήριξη στο πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» για τη χρηματοδότηση της αναβάθμισης των επιστημονικών υποδομών —από εργαστηριακό εξοπλισμό έως υπερυπολογιστές και δίκτυα δεδομένων υψηλής ταχύτητας— και την ενίσχυση των δυνατοτήτων έρευνας και καινοτομίας όπου είναι απαραίτητο.

► Επιστήμη με την κοινωνία για την κοινωνία

Η αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ επιστήμης και κοινωνίας είναι απαραίτητη για την προσέλκυση νέων ταλαντούχων επιστημόνων και το πάντρεμα της επιστημονικής αριστείας με την κοινωνική ευαισθητοποίηση και ευθύνη. Αυτό σημαίνει πολύπλευρη κατανόηση των ζητημάτων. Ως εκ τούτου, το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» στηρίζει έργα που προϋποθέτουν τη συμμετοχή του πολίτη στις διαδικασίες οι οποίες προσδιορίζουν τη φύση της έρευνας που επηρεάζει την καθημερινότητά μας. Η ευρύτερη κατανόηση μεταξύ των κοινοτήτων των ειδικών και των μη ειδικών σχετικά με τους στόχους και τα μέσα για την επίτευξή τους θα διατηρήσει την επιστημονική αριστεία και θα επιτρέψει στην κοινωνία να μοιραστεί την κυριότητα των αποτελεσμάτων.

Χρηματοδότηση: 462 εκατ. EUR

► Δράσεις καινοτομίας στο πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020»

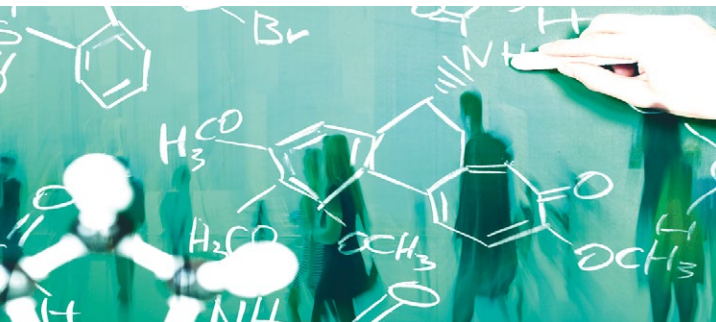
Σημαντική υποστήριξη σε δράσεις καινοτομίας παρέχεται μέσω του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» για την κατασκευή πρωτοτύπων, τη διεξαγωγή δοκιμών, την παρουσίαση, την πιλοτική εφαρμογή, τον έλεγχο καταλληλότητας προϊόντων σε μεγάλη κλίμακα και την αναπαραγωγή τους στην αγορά. Η σημαντική υποστήριξη προσεγγίσεων της πλευράς της ζήτησης είναι άλλο ένα σημαντικό χαρακτηριστικό, κυρίως η δημόσια παροχή καινοτομίας

Το πρόγραμμα ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ 2020 εν συντομία

που ενθαρρύνει την εμπορικότητα και η πρώτη εμπορική δημόσια παροχή καινοτομίας, καθώς και η ρύθμιση για την ανάπτυξη της καινοτομίας και η θέσπιση προτύπων. Καλύπτονται επίσης νέες μορφές καινοτομίας στον δημόσιο τομέα και μορφές κοινωνικής καινοτομίας, καθώς και πιλοτικές δράσεις για τις υπηρεσίες και τα προϊόντα του ιδιωτικού τομέα.

► Κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες

Ως διατομεακό ζήτημα με ευρεία συνάφεια, η έρευνα των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών έχει πλήρως ενσωματωθεί σε κάθε γενικό στόχο του προγράμματος «Ορίζοντας 2020». Η ενσωμάτωση της έρευνας των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών σε ολόκληρο το φάσμα του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» είναι βασικής σημασίας για τη μεγιστοποίηση των αποδόσεων των επενδύσεων στην επιστήμη και στην τεχνολογία για την κοινωνία. Η ενσωμάτωση της κοινωνικοοικονομικής διάστασης στον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή της ίδιας της έρευνας και των νέων τεχνολογιών μπορεί να βοηθήσει στην εξεύρεση λύσεων στα κοινωνικά προβλήματα. Πράγματι, η ιδέα της εστίασης του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» στις «Προκλήσεις» και όχι στα διάφορα επιστημονικά πεδία της έρευνας απεικονίζει αυτήν τη νέα προσέγγιση.

► Πυρηνικές έρευνες για όλους τους πολίτες

Η έρευνα της ΕΕ για την πυρηνική σχάση εστιάζει στην προστασία και ασφάλεια, την ιατρική έρευνα, την προστασία από την ακτινοβολία, τη διαχείριση απορριμμάτων, τις βιομηχανικές χρήσεις της ακτινοβολίας και περιλαμβάνει πολλούς άλλους τομείς όπως τη χρήση της ακτινοβολίας στο γεωργικό τομέα.

Η έρευνα της ΕΕ για την πυρηνική σχάση έχει στόχο να αποδείξει ότι η σχάση μπορεί να γίνει βιώσιμη πηγή ενέργειας για εμπορική εκμετάλλευση μεγάλης κλίμακας σε εύλογο χρονικό διάστημα με τη συγκέντρωση των προσπαθειών όλων των ενδιαφερόμενων μερών σε ένα ενιαίο ευρωπαϊκό κοινό πρόγραμμα.

Χρηματοδότηση: 1,603 δις EUR

► Επιστημονική πολιτική — Ο ρόλος του Κοινού Κέντρου Ερευνών (JRC)

Το Κοινό Κέντρο Ερευνών είναι η εσωτερική υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που παρέχει ανεξάρτητη, βασισμένη σε στοιχεία, επιστημονική και τεχνική υποστήριξη για τις πολιτικές της ΕΕ. Οι δραστηριότητές του χρηματοδοτούνται μέσω του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» και πολλές από τις δράσεις του αφορούν τις επτά κοινωνικές προκλήσεις. Μέσω του ερευνητικού και εκπαιδευτικού προγράμματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, το JRC στηρίζει επίσης τις προσπάθειες της ΕΕ για την ενίσχυση της πυρηνικής ασφάλειας και προστασίας και της προστασίας από την ακτινοβολία.

Περαιτέρω πληροφορίες: <https://ec.europa.eu/jrc/>

Το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» εν συντομία

Πώς λειτουργεί

Το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» είναι ανοικτό για όλους. Στο πλαίσιο του προγράμματος, υπάρχει μόνο μια δέσμη απλοποιημένων κανόνων και διαδικασιών που πρέπει να ακολουθηθούν. Αυτό σημαίνει ότι οι συμμετέχοντες μπορούν να εστιάσουν σε ό,τι είναι πραγματικά σημαντικό: την έρευνα, την καινοτομία και τα αποτελέσματα.

Αυτή η εστιασμένη προσέγγιση διασφαλίζει την ταχεία δρομολόγηση νέων έργων και την ταχύτερη επίτευξη αποτελεσμάτων.

Οι κανόνες έχουν σχεδιαστεί για να εγγυώνται τη δίκαιη μεταχείριση, να προστατεύουν τους συμμετέχοντες και να διασφαλίζουν ότι το δημόσιο χρήμα δαπανάται όπως αρμόζει.

► Ποιοι μπορούν να υποβάλουν αίτηση συμμετοχής;

- * Για τα βασικά ερευνητικά έργα, μια κοινοπραξία αποτελούμενη από τουλάχιστον τρία νομικά πρόσωπα. Κάθε νομικό πρόσωπο πρέπει να έχει συσταθεί σε ένα κράτος μέλος της ΕΕ ή σε μια συνδεδεμένη χώρα.
- * Για άλλα προγράμματα —το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας (ΕΣΕ) (σ. 23), το Χρηματοδοτικό Εργαλείο για τις ΜΜΕ (σ. 24), τη συγχρηματοδότηση προσκλήσεων ή προγραμμάτων, εθνικών ή του δημόσιου τομέα (σ. 28), τον συντονισμό και την υποστήριξη (σ. 23), την εκπαίδευση και την κινητικότητα (σ. 24)— η ελάχιστη προϋπόθεση συμμετοχής είναι η υποβολή αίτησης από ένα νομικό πρόσωπο που έχει συσταθεί σε κράτος μέλος ή σε συνδεδεμένη χώρα.

Ενδέχεται να ισχύουν επιπρόσθετες προϋποθέσεις. Εξετάστε το πρόγραμμα εργασίας για περισσότερες λεπτομέρειες (βλ. σ. 33).

Το πρόγραμμα ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ 2020 εν συντομία

Γενικά, μπορούν να συμμετέχουν νομικά πρόσωπα που έχουν συσταθεί σε οποιαδήποτε χώρα και διεθνείς οργανισμοί.

Οι συμφωνίες μεταξύ ΕΕ και μεμονωμένων κυβερνήσεων έχουν δημιουργήσει αρκετές **συνδεδεμένες χώρες** και νομικά πρόσωπα προερχόμενα από αυτές που μπορούν να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» επί ίσοις όροις με νομικά πρόσωπα προερχόμενα από κράτη μέλη της ΕΕ.

Για τον κατάλογο με τις συνδεδεμένες χώρες, βλ. <http://bit.ly/H2020AC>

Η συμμετοχή νομικών προσώπων από άλλες χώρες μπορεί επίσης να λάβει χρηματοδότηση από την ΕΕ σε ορισμένες περιπτώσεις.

Βλ. <http://bit.ly/H2020IPC>

► Τύποι δράσεων

Δράσεις έρευνας και καινοτομίας

Χρηματοδότηση ερευνητικών προγραμμάτων που αντιμετωπίζουν σαφώς καθορισμένες προκλήσεις και τα οποία μπορούν να οδηγήσουν στην ανάπτυξη νέας γνώσης ή νέας τεχνολογίας.

Ποιοι μπορούν να συμμετάσχουν; Κοινοπραξίες εταίρων από διαφορετικές χώρες, που μπορεί να ανήκουν σε διαφορετικό κλάδο ή ακαδημαϊκό κύκλο.

Δράσεις καινοτομίας

Η χρηματοδότηση εστιάζει περισσότερο σε δραστηριότητες που βρίσκονται πιο κοντά στην αγορά. Παραδείγματος χάριν, κατασκευή πρωτοτύπων, διεξαγωγή δοκιμών, παρουσίαση, πιλοτικές εφαρμογές, κλιμάκωση κ.τ.λ., εάν στοχεύουν στην παραγωγή νέων ή βελτιωμένων προϊόντων ή υπηρεσιών.

Ποιοι μπορούν να συμμετάσχουν; Κοινοπραξίες εταίρων από διαφορετικές χώρες, που μπορεί να ανήκουν σε διαφορετικό κλάδο ή ακαδημαϊκό κύκλο.

Συντονισμός και δράσεις στήριξης

Η χρηματοδότηση καλύπτει τον συντονισμό και τη δικτύωση έργων, προγραμμάτων και πολιτικών έρευνας και καινοτομίας. Η χρηματοδότηση για την έρευνα και την καινοτομία αυτή καθαυτή καλύπτεται από άλλη συνιστώσα.

Ποιοι μπορούν να συμμετάσχουν; Μεμονωμένοι φορείς ή κοινοπραξίες εταιρών από διαφορετικές χώρες, που μπορεί να ανήκουν σε διαφορετικό κλάδο ή ακαδημαϊκό κύκλο.

Επιχορηγήσεις για έρευνα αιχμής — Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας

Χρηματοδότηση για έργα που αξιολογούνται με αποκλειστικό κριτήριο την επιστημονική αριστεία σε οποιοδήποτε πεδίο έρευνας και εκτελούνται από μία εθνική ή πολυεθνική ερευνητική ομάδα με επικεφαλής έναν «βασικό ερευνητή».

Ποιοι μπορούν να συμμετάσχουν; Το ΕΣΕ χρηματοδοτεί άριστους νεαρούς ερευνητές στα πρώτα βήματα της σταδιοδρομίας τους, ανεξάρτητους ερευνητές και ανώτερους επικεφαλής ερευνητές. Οι ερευνητές μπορεί να είναι οποιασδήποτε εθνικότητας και τα έργα τους μπορούν να εμπίπτουν σε οποιοδήποτε πεδίο έρευνας.

Το πρόγραμμα ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ 2020 εν συντομία

Στήριξη για εκπαίδευση και επαγγελματική ανάπτυξη — Δράσεις Marie Skłodowska-Curie

Χρηματοδότηση διεθνών υποτροφιών για ερευνητές στον δημόσιο ή στον ιδιωτικό τομέα, εκπαίδευσης στην έρευνα, ανταλλαγών προσωπικού.

Ποιοι μπορούν να συμμετάσχουν; Ερευνητές στα πρώτα βήματα της σταδιοδρομίας τους ή έμπειροι ερευνητές (κάθε εθνικότητας), τεχνικό προσωπικό, εθνικά/περιφερειακά προγράμματα κινητικότητας των ερευνητών.

Χρηματοδοτικό εργαλείο για τις ΜΜΕ

Αυτό το εργαλείο στοχεύει σε ΜΜΕ υψηλής καινοτομίας που φιλοδοξούν να ενισχύσουν τις δυνατότητες ανάπτυξής τους. Προσφέρει εφάπαξ ποσά για μελέτες σκοπιμότητας, επιχορηγήσεις για το κυρίως στάδιο ενός προγράμματος καινοτομίας (παρουσίαση, κατασκευή πρωτοτύπου, διεξαγωγή δοκιμών, ανάπτυξη εφαρμογών...). Τέλος, το στάδιο εμπορευματοποίησης υποστηρίζεται έμμεσα μέσω της ευκολότερης πρόσβασης σε χρεωστικά μέσα και μέσα κεφαλαιακής συμμετοχής.

Ποιοι μπορούν να συμμετάσχουν; Μόνο ΜΜΕ μπορούν να συμμετάσχουν. Είτε μία μεμονωμένη ΜΜΕ είτε μια κοινοπραξία από ΜΜΕ που έχει συσταθεί σε χώρα της ΕΕ ή σε συνδεδεμένη χώρα.

Επιτάχυνση της καινοτομίας

Η χρηματοδότηση θα ξεκινήσει το 2015 ως πιλοτική δράση. Διαρκώς ανοικτές προσκλήσεις για καινοτόμους θα στοχεύουν σε έργα καινοτομίας που ασχολούνται με οποιοδήποτε τεχνολογικό ή κοινωνικό πεδίο πρόκλησης. Η πιλοτική δράση θα αξιολογηθεί σε βάθος στα μέσα του προγράμματος «Ορίζοντας 2020».

Ποιοι μπορούν να συμμετάσχουν; Η βιομηχανία, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ, με έναν ελάχιστο αριθμό τριών εταιρών και έναν μέγιστο αριθμό πέντε εταιρών και μέγιστη συμμετοχή της ΕΕ κατά 3 εκατ. EUR ανά έργο.

► Ποσοστά χρηματοδότησης

Στο πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» υπάρχει ένα ενιαίο ποσοστό χρηματοδότησης για όλους τους δικαιούχους και όλες τις δραστηριότητες στις επιχορηγήσεις για έρευνα. Η χρηματοδότηση της ΕΕ καλύπτει έως το 100% της αναγνωριζόμενης δαπάνης για όλες τις δράσεις έρευνας και καινοτομίας. Για τις δράσεις καινοτομίας, η χρηματοδότηση καλύπτει γενικά το 70% της αναγνωριζόμενης δαπάνης αλλά μπορεί να φτάσει έως το 100% για μη κερδοσκοπικές οργανώσεις. Η έμμεση αναγνωριζόμενη δαπάνη (π.χ. διοικητικά έξοδα, έξοδα επικοινωνίας και υποδομών, προμήθειες γραφείου) αποδίδεται βάσει ενός πάγιου ποσοστού 25% της άμεσης αναγνωρίσιμης δαπάνης (της δαπάνης που συνδέεται άμεσα με την εφαρμογή της δράσης).

► Επιθεωρήσεις και έλεγχοι

Μόνο οι συντονιστές έργων που ζητούν χρηματοδότηση 500 000 EUR και άνω από την ΕΕ θα υπόκεινται σε έλεγχο οικονομικής βιωσιμότητας κατά τον οποίο θα πρέπει να αποδεικνύουν ότι διαθέτουν τους πόρους για την εφαρμογή του προγράμματος. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ελέγχει τους συμμετέχοντες για χρονικό διάστημα έως και δύο έτη μετά την καταβολή του υπολοίπου. Η στρατηγική του ελέγχου εστιάζει στην πρόληψη του κινδύνου και της απάτης.

▶ Δικαιώματα πρόσβασης

Δικαιώματα πρόσβασης είναι το δικαίωμα χρήσης των αποτελεσμάτων ή των κεκτημένων γνώσεων άλλου συμμετέχοντα σε ένα έργο.

Δικαιώματα πρόσβασης έχουν οι συμμετέχοντες ως προς την εφαρμογή του έργου ή την εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων του, η ΕΕ για σκοπούς μη εμπορικής πολιτικής και τα κράτη μέλη στο πεδίο των Ασφαλών Κοινωνιών για σκοπούς μη εμπορικής πολιτικής.

▶ Κοινοποίηση των αποτελεσμάτων διαφυλάσσοντας τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας

Κάθε συμμετέχων πρέπει να κοινοποιεί τα αποτελέσματα που παράγει και που, επομένως, του ανήκουν, το συντομότερο δυνατό. Εξαιρέσεις ισχύουν μόνο για την προστασία δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (ΔΔΙ), της ασφάλειας ή νόμιμων συμφερόντων.

Κατά τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων σε επιστημονικές εκδόσεις, πρέπει να διασφαλίζεται η ανοικτή πρόσβαση στις εκδόσεις αυτές. Κατ' αυτόν τον τρόπο παρέχεται η εγγύηση ότι τα αποτελέσματα της έρευνας που χρηματοδοτείται από τους φορολογούμενους της ΕΕ είναι διαθέσιμα σε όλους δωρεάν.

Τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας ανήκουν στην ομάδα που παράγει τα αποτελέσματα. Σε πολύ ειδικές περιπτώσεις, ενδέχεται να ισχύει το καθεστώς της από κοινού κυριότητας (συγκυριότητας). Αμέσως μετά την παραγωγή των αποτελεσμάτων, οι συγκύριοι μπορούν να συμφωνήσουν σε ένα διαφορετικό σύστημα κυριότητας.

► Δεοντολογία και έρευνα

Η δεοντολογία είναι αναπόσπαστο κομμάτι της έρευνας και παράγοντας ώθησης της ερευνητικής αριστείας. Όλες οι δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» θα συμμορφώνονται προς τις δεοντολογικές αρχές και τη συναφή εθνική νομοθεσία. Οι δεοντολογικές αρχές περιλαμβάνουν την ανάγκη αποφυγής παραβιάσεων της ακεραιότητας της έρευνας, συγκεκριμένα, κάθε μορφής λογοκλοπής, κατασκευής ή παραποίησης δεδομένων.

► Άλλες πηγές χρηματοδότησης μέσω του προγράμματος «Ορίζοντας 2020»

Μέσω συμπράξεων, το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» θα αναπτύξει στενότερες συνεργίες με εθνικά και περιφερειακά προγράμματα, θα ενθαρρύνει μεγαλύτερες ιδιωτικές επενδύσεις στην έρευνα και την καινοτομία και θα συγκεντρώσει τους πόρους της Ευρώπης για να αντιμετωπίσει τις μέγιστες προκλήσεις.

Επί μια επταετία, η χρηματοδότηση της ΕΕ κατά 8 δις EUR θα προσελκύσει 10 δις EUR από τον ιδιωτικό τομέα και άλλα 4 δις EUR από χώρες της ΕΕ. Το μεγαλύτερο μέρος της χρηματοδότησης θα διοχετευτεί στις κοινές τεχνολογικές πρωτοβουλίες. Οι πρωτοβουλίες αυτές λειτουργούν ως κοινές

Το πρόγραμμα ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ 2020 εν συντομία

επιχειρήσεις και διοργανώνουν τη δική τους ερευνητική ατζέντα. Οι κοινές τεχνολογικές πρωτοβουλίες είναι ενεργές σε διάφορα πεδία στρατηγικής σημασίας για την ΕΕ: καινοτόμα φάρμακα, κυψέλες καυσίμου και υδρογόνο, πιο καθαρά και λιγότερο θορυβώδη αεροσκάφη, βιομηχανίες βιοπροϊόντων και κατασκευή ηλεκτρονικών. Ενημερωμένος κατάλογος έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα <http://bit.ly/H2020Partners>

Οι συμπράξεις μεταξύ φορέων του Δημοσίου επιτρέπουν επίσης στους οργανισμούς του δημόσιου τομέα κρατών μελών της ΕΕ να καταρτίσουν κοινά ερευνητικά προγράμματα. Οι τομείς που καλύπτονται περιλαμβάνουν: στήριξη σε ΜΜΕ υψηλής τεχνολογίας, νέες θεραπείες για ασθένειες που σχετίζονται με τη φτώχεια, νέες τεχνολογίες μέτρησης και τεχνολογίες που δίνουν τη δυνατότητα στους ηλικιωμένους και στα άτομα με ειδικές ανάγκες να ζουν με ασφάλεια στα σπίτια τους.

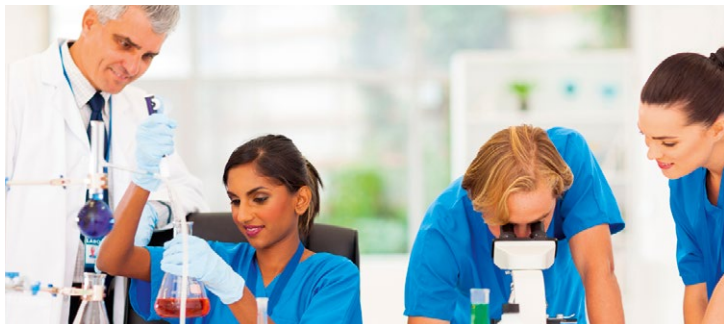
Συγχρηματοδότηση από το πρόγραμμα

Ο κύριος σκοπός των δράσεων συγχρηματοδότησης του προγράμματος είναι να συμπληρώσουν μεμονωμένες προσκλήσεις ή προγράμματα. Παραδείγματος χάριν:

- * προσκλήσεις για υποβολή προτάσεων μεταξύ εθνικών ερευνητικών προγραμμάτων (συγχρηματοδότηση ERA-NET);
- * προσκλήσεις διαγωνισμών για δημόσιες συμβάσεις που ενθαρρύνουν την εμπορικότητα ή δημόσιες συμβάσεις για την προώθηση καινοτόμων λύσεων (συγχρηματοδότηση PCP-PPI);
- * προγράμματα κινητικότητας (συγχρηματοδότηση Marie Skłodowska-Curie).

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (EIT)

Το EIT ενσωματώνει την ανώτατη εκπαίδευση, την έρευνα και την καινοτομία μέσω των «Κοινοτήτων Γνώσης και Καινοτομίας» (ΚΓΚ) για τη δημιουργία νέων προσεγγίσεων της καινοτομίας, την ώθηση της αειφόρου ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας και την προώθηση της επιχειρηματικότητας. Αυτές οι καινοτόμες συμπράξεις πρέπει να έχουν μακρόπνοο όραμα με ορίζοντα τουλάχιστον επτά ετών και να λειτουργούν με

επιχειρηματική λογική ακολουθώντας μια προσέγγιση βάσει αποτελεσμάτων, με ξεκάθαρους στόχους και εστίαση στην επίτευξη οικονομικού και κοινωνικού αντίκτυπου προκειμένου να αποκτήσουν παγκόσμια εμβέλεια.

Για περισσότερες πληροφορίες: <http://eit.europa.eu/>

Χρηματοδότηση: 2,711 δις EUR

Ποιοι μπορούν να συμμετάσχουν; Κοινοπραξίες που εκπροσωπούν την έρευνα, την εκπαίδευση και την καινοτομία/τις επιχειρήσεις.

Σκεπτόμενοι Ευρωπαϊκά —και Παγκόσμια

Το πρόγραμμα ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ 2020 εν συντομία

► Έρευνα χωρίς σύνορα

Για να βρει η Ευρώπη λύσεις στις κοινωνικές προκλήσεις ενισχύοντας ταυτόχρονα την ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα, χρειάζεται ένα πλήρως λειτουργικό δίκτυο ερευνητικής αριστείας, έναν Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας (ΕΧΕ). Η ενιαία αγορά για τη γνώση, την έρευνα και την καινοτομία αναπτύσσεται με τη βοήθεια της χρηματοδότησης από την ΕΕ και συμβάλλει στην ελεύθερη κυκλοφορία των ερευνητών, της γνώσης και των αποτελεσμάτων τους στην Ευρώπη.

Ο ΕΧΕ εγγυάται την κοινοποίηση της γνώσης και των ιδεών στην Ευρώπη, μειώνοντας τον κίνδυνο της σπατάλης χρημάτων για τη διεξαγωγή της ίδιας έρευνας —επιστήμονες σε διαφορετικά ευρωπαϊκά εργαστήρια να διεξάγουν την ίδια έρευνα ταυτόχρονα. Αυτή η συντονισμένη προσέγγιση, η οποία ενθαρρύνεται από το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020», διασφαλίζει ότι κάθε ευρώ που δαπανάται στην έρευνα είναι μια στρατηγική επένδυση.

► Ανοικτό στον κόσμο

Σύμφωνα με τη στρατηγική της ΕΕ για διεθνή συνεργασία στην έρευνα και την καινοτομία, στο πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» μπορούν να συμμετάσχουν ερευνητές από ολόκληρο τον κόσμο. Καθώς ολοένα και περισσότερες δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας διεξάγονται σε χώρες-διεθνείς εταίρους, είναι καθοριστικής σημασίας να μπορεί η Ευρώπη να έχει πρόσβαση στους καλύτερους ερευνητές και κέντρα ερευνών παγκοσμίως. Κατά αυτόν τον τρόπο, όχι μόνο παρέχονται πηγές νέων ιδεών και εμπειρογνωμοσύνης, αλλά διασφαλίζεται και η δυνατότητα συνεργασίας των Ευρωπαίων ερευνητών με τους καλύτερους στον τομέα παγκοσμίως.

Στοχευμένες δραστηριότητες διεθνούς συνεργασίας περιλαμβάνονται στις κοινωνικές προκλήσεις, στις τεχνολογίες γενικής εφαρμογής και στις βιομηχανικές τεχνολογίες καθώς και σε άλλα συναφή τμήματα του προγράμματος «Ορίζοντας 2020». Οι τομείς και οι εταίροι για συνεργασία αναφέρονται στο αντίστοιχο Πρόγραμμα Εργασίας.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την επιλεξιμότητα, βλ. σελίδα 21.

Πώς θα υποβάλετε αίτηση συμμετοχής

Τα προγράμματα εργασίας ανακοινώνουν τους συγκεκριμένους τομείς έρευνας και καινοτομίας που θα χρηματοδοτηθούν. Είναι προσβάσιμα μέσω της δικτυακής πύλης των συμμετεχόντων (<http://bit.ly/H2020PP>) και αναφέρουν τις προθεσμίες των επικείμενων προσκλήσεων υποβολής προτάσεων. Όταν είναι έτοιμη, κάθε πρόσκληση παρέχει πιο ακριβείς πληροφορίες σχετικά με τα ζητήματα έρευνας και καινοτομίας τα οποία οι αιτούντες χρηματοδότηση πρέπει να εξετάζουν στις προτάσεις τους.

Παρόλο που λεπτομερή στοιχεία για όλες τις προσκλήσεις δημοσιεύονται και στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, η δικτυακή πύλη των συμμετεχόντων προχωρά ένα βήμα παραπάνω. Παρέχει εύκολη καθοδήγηση και όλα τα εργαλεία που χρειάζονται για την υποβολή της αίτησης για χρηματοδότηση και τη διαχείριση των έργων καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους. Καλύπτει κάθε τύπο δράσης για την έρευνα και την καινοτομία.

Τα εθνικά σημεία επαφής (<http://bit.ly/H2020NCP>) παρέχουν επίσης πληθώρα πληροφοριών και ξεχωριστή καθοδήγηση αναφορικά με το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020». Υπάρχει τουλάχιστον ένα εθνικό σημείο επαφής σε κάθε χώρα της ΕΕ και μερικά σε άλλες χώρες.

Συγκεκριμένες ερωτήσεις μπορούν επίσης να αποστέλλονται στη διαδικτυακή υπηρεσία παροχής πληροφοριών για την έρευνα Research Enquiry Service <http://ec.europa.eu/research/enquiries>

Υποβολή πρότασης

Οι προτάσεις πρέπει να υποβάλλονται πριν από την καταληκτική ημερομηνία της αντίστοιχης πρόσκλησης. Η δικτυακή πύλη των συμμετεχόντων παρέχει σαφείς οδηγίες. Το σύστημα είναι πιο απλό από ποτέ, δεν απαιτείται πλέον η χρήση χαρτιού! Όλες οι προτάσεις πρέπει να υποβάλλονται αποκλειστικά μέσω διαδικτύου.

Ανεύρεση εταίρων

Πολλές προσκλήσεις απαιτούν μια ομάδα να αποτελείται από τρεις τουλάχιστον εταίρους. Η λειτουργία αναζήτησης εταίρων της δικτυακής πύλης των συμμετεχόντων βοηθά στον εντοπισμό πιθανών εταίρων με συγκεκριμένες ικανότητες, μέσα ή εμπειρία.

Αξιολόγηση από εμπειρογνώμονες

Μετά την παρέλευση της προθεσμίας, κάθε πρόταση αξιολογείται από μια ομάδα ανεξάρτητων εμπειρογνομώνων στους τομείς που καλύπτει η πρόσκληση. Οι ομάδες εμπειρογνομώνων βαθμολογούν κάθε πρόταση βάσει μιας λίστας κριτηρίων (βλ. <http://bit.ly/H2020Eval>). Με βάση τα κριτήρια αυτά, επιλέγονται για χρηματοδότηση οι καλύτερες προτάσεις.

Συμφωνία επιχορήγησης

Αφού η πρόταση περάσει το στάδιο επιστημονικής αξιολόγησης (διάρκειας πέντε μηνών), οι αιτούντες ενημερώνονται για το αποτέλεσμα. Για τις προτάσεις που επιλέγονται για χρηματοδότηση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συντάσσει στη συνέχεια τη συμφωνία επιχορήγησης.

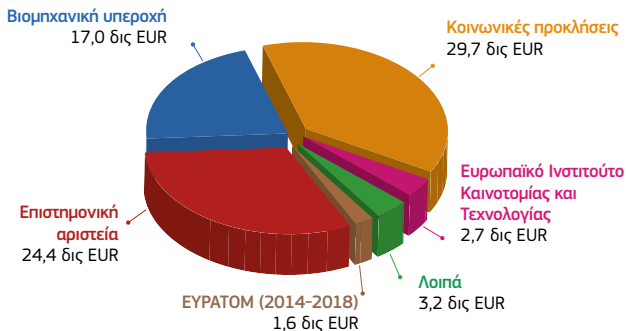
Η προθεσμία για την υπογραφή των συμφωνιών επιχορήγησης είναι συνήθως τρεις μήνες.

Η συμφωνία επιχορήγησης επιβεβαιώνει την περιγραφή των δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας που θα αναληφθούν, τη διάρκεια και τον προϋπολογισμό του σχεδίου, τις τιμές και το κόστος, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις, τον καταμερισμό ρόλων, τους κανόνες για την αναστολή και τον τερματισμό των έργων και άλλα.

Και έπειτα, το έργο μπορεί να ξεκινήσει!

Προϋπολογισμός του προγράμματος ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ 2020 (σε τρέχουσες τιμές του 2013)

Χρήσιμοι σύνδεσμοι:

Δικτυακή πύλη των συμμετεχόντων

<http://bit.ly/H2020PP>

Γραφείο υποστήριξης (helpdesk)

<http://ec.europa.eu/research/enquiries>

Μάθετε περισσότερα για το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020»

<http://ec.europa.eu/horizon2020>

Εθνικά σημεία επαφής

<http://bit.ly/H2020NCP>

Enterprise Europe Network

<http://een.ec.europa.eu/>

Εγγραφή ως εμπειρογνώμονας

<http://bit.ly/H2020Experts>

ΠΩΣ ΘΑ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΙΤΕ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕ

Δωρεάν εκδόσεις:

- ένα αντίτυπο:
από το EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>)
- περισσότερα από ένα αντίτυπα ή αφίσες/χάρτες:
από τις αντιπροσωπείες της Ευρωπαϊκής Ένωσης(http://ec.europa.eu/represent_el.htm),
από τα γραφεία εκπροσώπησης στις εκτός ΕΕ χώρες
(http://eeas.europa.eu/delegations/index_el.htm),
επικοινωνώντας με την υπηρεσία Άμεση Ευρώπη (http://europa.eu/europedirect/index_el.htm) ή καλώντας τον αριθμό 00 800 6 7 8 9 10 11 (δωρεάν τηλεφωνικός αριθμός από όλη την Ένωση) (*).

(*) Οι πληροφορίες παρέχονται δωρεάν, και οι κλήσεις είναι γενικώς δωρεάν (ενδέχεται όμως κάποιες κλήσεις που πραγματοποιούνται μέσω ορισμένων τηλεπικοινωνιακών φορέων ή από τηλεφωνικούς θαλάμους ή ξενοδοχεία να χρεώνονται).

Εκδόσεις επί πληρωμή:

- από το EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Συνδρομές επί πληρωμή:

- μέσω των εμπορικών αντιπροσώπων της Υπηρεσίας Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (http://publications.europa.eu/others/agents/index_el.htm).

HORIZON 2020 είναι το μεγαλύτερο πρόγραμμα της ΕΕ για την έρευνα και την καινοτομία που δρομολογήθηκε ποτέ. Σχεδόν 80 δις EUR θα διατεθούν σε μορφή χρηματοδότησης για μια επταετία (2014-2020) πλέον των ιδιωτικών και εθνικών δημόσιων επενδύσεων που θα προσελκύσουν αυτά τα χρήματα. HORIZON 2020 θα βοηθήσει στην επίτευξη έξυπνης, αειφόρου και χωρίς αποκλεισμούς οικονομικής ανάπτυξης. Στόχος είναι να διασφαλιστεί ότι η Ευρώπη παράγει επιστήμη και τεχνολογία παγκοσμίου επιπέδου, απομακρύνει τα εμπόδια για την καινοτομία και διευκολύνει τη συνεργασία μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για την παροχή λύσεων σε μεγάλες προκλήσεις με τις οποίες έρχεται αντιμέτωπη η κοινωνία μας. Ο οδηγός αυτός επεξηγεί το πρόγραμμα αναλυτικότερα.

www.ec.europa.eu/horizon2020

Πρακτικές πληροφορίες

Υπηρεσία Εκδόσεων

doi:10.2777/79750